

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec T-286/09
(uverejnenie výňatkov)

Intel Corp.
proti
Európskej komisii

„Hospodárska súťaž — Zneužitie dominantného postavenia — Trh mikroprocesorov — Rozhodnutie, ktorým sa konštatuje porušenie článku 82 ES a článku 54 Dohody o EHP — Vernostná zľava — Čisté obmedzenia — Kvalifikácia ako zneužívajúce konanie — Analýza rovnako efektívneho konkurenta — Medzinárodná právomoc Komisie — Vyšetrovacia povinnosť prináležiaca Komisii — Hranice — Právo na obhajobu — Zásada riadnej správy vecí verejných — Celková stratégia — Pokuty — Jediné a neopretržité porušenie — Usmernenia k metóde stanovovania pokút z roku 2006“

Abstrakt – Rozsudok Všeobecného súdu (siedma rozšírená komora) z 12. júna 2014

1. *Súdne konanie — Návrh na začatie konania — Formálne náležitosti — Písomnosti pripojené k žalobe — Rozsiahlosť dokumentu — Čiastočné predloženie formou výňatkov — Prípustnosť — Požiadavka predloženia úplného dokumentu do kancelárie — Rozsah — Nedodržanie — Možnosť nápravy*

(Štatút Súdneho dvora, článok 21; Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 43 ods. 5)

2. *Základné práva — Prezumpcia neviny — Konanie vo veci hospodárskej súťaže — Uplatniteľnosť*
(Článok 6 ods. 2 EÚ; článok 82 ES; Charta základných práv Európskej únie, článok 47 a článok 48 ods. 1)
3. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rozhodnutie Komisie, ktorým sa konštatuje porušenie — Spôsob dokazovania — Použitie súboru nepriamych dôkazov — Uplatniteľnosť na konanie vo veci zneužívania dominantného postavenia*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003)

4. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rozhodnutie Komisie, ktorým sa konštatuje porušenie — Spôsob dokazovania — Použitie súboru nepriamych dôkazov — Požadovaný stupeň dôkaznej sily, pokiaľ ide o nepriame dôkazy vzaté jednotlivo — Dôkazná povinnosť podnikov, ktoré popierajú existenciu porušenia*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 2)

5. *Dominantné postavenie — Poskytnutie zľavy podnikom v dominantnom postavení — Tri kategórie zliav — Množstevné zľavy — Zľava za výlučnosť alebo vernosť — Zľava, ktorá môže viesť k vzniku vernosti — Zneužívajúca povaha — Kritériá posúdenia*

(Článok 82 ES)

6. *Dominantné postavenie — Zneužitie — Zlava za exkluzivitu alebo vernosť — Zneužívajúca povaha tohto systému zliav — Schopnosť obmedziť hospodársku súťaž a účinok zatvorenia trhu — Úloha nevyhnutného obchodného partnera — Posúdenie — Povinnosť analýzy okolností daného prípadu — Neexistencia — Nepodstatné okolnosti*

(Článok 82 ES)

7. *Dominantné postavenie — Zneužitie — Zlava za exkluzivitu alebo vernosť — Zneužívajúca povaha tohto systému zliav — Schopnosť obmedziť hospodársku súťaž a účinok zatvorenia trhu — Analýza rovnako efektívneho konkurenta*

(Článok 82 ES)

8. *Dominantné postavenie — Zneužitie — Čisté obmedzenia — Poskytnutie platieb ako protihodnoty obmedzení uložených uvádzaniu na trh výrobku konkurenta — Zneužívajúca povaha ako cieľ — Schopnosť obmedziť hospodársku súťaž*

(Článok 82 ES)

9. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Územná pôsobnosť — Právomoc Komisie — Prípustnosť vzhľadom na medzinárodné právo verejné — Uplatňovanie alebo účinky kvalifikované ako zneužívajúce praktiky v EHP — Alternatívne prostriedky — Kritérium okamžitého, podstatného a predvídateľného účinku — Posúdenie — Zohľadnenie uplatňovania uvedených praktík zákaznikom podniku v dominantnom postavení — Prípustnosť*

(Článok 82 ES)

10. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Oznámenie o výhradách — Lehota stanovená na predloženie písomných pripomienok — Neskoro podaná žiadosť o vypočutie — Preklúzia — Povinnosť umožniť vypočutie — Neexistencia*

[Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 27 ods. 1 a 2, a článok 33 ods. 1 písm. c); nariadenie Komisie č. 773/2004, článok 10 ods. 2 a článok 12]

11. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rešpektovanie práva na obhajobu — Prístup k spisu — Cieľ — Dokumenty potrebné na obhajobu — Posúdenie samotnou Komisiou — Neprípustnosť — Povinnosť sprístupniť celý spis — Dosah na interné alebo dôverné dokumenty*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 27 ods. 2; nariadenie Komisie č. 773/2004, článok 15 ods. 2)

12. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Zásada riadnej správy vecí verejných — Povinnosť vyšetriť vec náležite a nestranne — Povinnosť Komisie získať určité dokumenty na žiadosť podniku, ktorý je vyšetrovaný — Podmienky*

(Charta základných práv Európskej únie, článok 41 ods. 1; nariadenie Rady č. 1/2003; nariadenie Komisie č. 773/2004)

13. *Dominantné postavenie — Zneužitie — Zlava za exkluzivitu alebo vernosť — Neexistencia formálnej podmienky exkluzivity — Spôsob dokazovania — Interné prognózy zákazníka — Prípustnosť — Podmienka*

(Článok 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 2)

14. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Právomoci Komisie — Právomoc zaznamenať vyhlásenia — Vyhlásenia týkajúce sa predmetu vyšetrovania — Rozlišovanie medzi formálnym vyšetrovaním a neformálnymi rokovaniami — Dôsledky — Povinnosť uchovať vyhlásenia získané v priebehu stretnutí alebo telefonických rozhovorov — Podmienky*

(Charta základných práv Európskej únie, článok 41; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 19 ods. 1; nariadenie Komisie č. 773/2004, článok 3 ods. 1 a 3)

15. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rozhodnutie Komisie, ktorým sa konštatuje porušenie — Zneužitie dominantného postavenia — Spôsob dokazovania — Vyhlásenie tretieho podniku, zákazníka podniku v dominantnom postavení — Dôkazná hodnota*

(Články 81 ES a 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 2)

16. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Viacero porušení — Stanovenie jednej pokuty — Prípustnosť — Povinnosť Komisie individualizovať zohľadnenie rôznych prvkov zneužívania — Neexistencia*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2; oznámenie Komisie 2006/C 210/02)

17. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Suma — Určenie — Právny rámec — Článok 23 ods. 2 a 3 nariadenia č. 1/2003 — Voľná úvaha zverená Komisii uvedeným článkom — Zavedenie nových usmernení pre výpočet pokút Komisiou — Porušenie zásad zákonnosti trestov a právnej istoty — Neexistencia*

(Charta základných práv Európskej únie, článok 49 ods. 1; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3; oznámenie Komisie 2006/C 210/02)

18. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Porušenia — Uplatňovanie úmyselne alebo z nedbanlivosti — Pojem — Podnik v dominantnom postavení uplatňujúci zneužívajúce praktiky spočívajúce v poskytovaní zliav za exkluzivitu a v čistých obmedzeniach — Začlenenie*

(Článok 82 ES; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

19. *Právo Európskej únie — Zásady — Právo na účinnú súdnu ochranu — Súdne preskúmavanie rozhodnutí prijatých Komisiou v oblasti hospodárskej súťaže — Preskúmavanie zákonnosti a neobmedzenej právomoci tak zo skutkového, ako aj z právneho hľadiska — Porušenie — Neexistencia*

(Články 261 ZFEÚ a 263 ZFEÚ; Charta základných práv Európskej únie, článok 47 a článok 52 ods. 3; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 31)

20. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Suma — Určenie — Zásada rovnosti zaobchádzania — Rozhodovacia prax Komisie — Indikatívna povaha*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3)

21. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Suma — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Neexistencia záväzného alebo vyčerpávajúceho zoznamu kritérií — Miera voľnej úvahy vyhradená Komisii — Zohľadnenie skutočného dopadu porušenia na trh — Rozsah*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a 3; oznámenie Komisie 2006/C 210/02, bod 22)

1. Z článku 43 ods. 5 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu vyplýva, že ak je z dôvodu rozsiahlosti niektorý spisový dokument priložený iba vo forme výňatkov, celý dokument alebo jeho úplná kópia sa uloží v kancelárii.

Na druhej strane tento článok nevyžaduje, aby boli kancelárii súdu predložené aj všetky ostatné dokumenty, na ktoré dokument pripojený k procesnej písomnosti odkazuje.

Ak by sa aj uvedené ustanovenie malo vykladať v tom zmysle, že účastníkom konania ukladá povinnosť predložiť kancelárii súdu úplnú verziu každého dokumentu, z ktorého výňatky predkladajú v prílohe k procesnej písomnosti, porušenie tejto povinnosti by bolo v každom prípade možné napraviť.

(pozri body 53, 55, 57)

2. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 62, 63)

3. V rámci konania týkajúceho sa porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, hoci je potrebné, aby Komisia na podporu pevného presvedčenia, že došlo k porušeniu, predložila presné a zhodujúce sa dôkazy, každý dôkaz predložený Komisiou nemusí so zreteľom na každý bod porušenia nutne zodpovedať týmto kritériám. Postačuje, ak súbor nepriamych dôkazov, o ktoré sa inštitúcia opiera, zodpovedá tejto požiadavke pri celkovom posúdení, ako uvádza judikatúra týkajúca sa uplatňovania článku 81 ES. Táto zásada sa uplatňuje aj vo veciach týkajúcich sa uplatňovania článku 82 ES.

(pozri bod 64)

4. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 65 – 67, 542, 1525, 1528, 1529, 1547)

5. V oblasti hospodárskej súťaže je skutočnosť, že podnik nachádzajúci sa v dominantnom postavení na trhu si zaväzuje kupujúcich – aj keď na ich žiadosť – povinnosťou alebo sľubom zásobiť sa úplne alebo, pokiaľ ide o podstatnú časť ich potrieb, výhradne od uvedeného podniku, zneužitím dominantného postavenia v zmysle článku 82 ES, či je už dotknutá povinnosť uvedená ako taká, alebo je ako jej protihodnota poskytnutá zľava. To platí rovnako aj v prípade, že uvedený podnik bez toho, aby svojim zákazníkom ukladal formálnu povinnosť, uplatňuje režim vernostných zliav, či už na základe dohôd uzavretých s týmito zákazníkmi, alebo jednostranne, to znamená zliav viazaných na podmienku, že zákazník, inak nezávisle od objemu nákupov, ktorý môže byť značný alebo minimálny, pokrýva svoje potreby výlučne alebo z významnej časti od podniku v dominantnom postavení.

Pokiaľ ide konkrétne o kvalifikáciu poskytnutia zľavy ako zneužitia podnikom v dominantnom postavení, je možné rozlišovať tri kategórie zliav.

Po prvé systémy množstevných zliav (množstevné zľavy) viažucich sa výlučne na objem nákupu uskutočneného od podniku v dominantnom postavení, sa vo všeobecnosti považujú za systémy zliav, ktoré nespôsobujú uzavretie trhu zakázané článkom 82 ES. Ak sa totiž zvýšenie dodaného množstva prejaví v nižších nákladoch dodávateľa, tento dodávateľ je oprávnený poskytnúť zákazníkovi profit z tohto zníženia nákladov prostredníctvom výhodnejšej ceny. Množstevné zľavy sú teda určené na to, aby odzrkadľovali nárast efektívnosti a úspory z rozsahu dosiahnuté podnikom v dominantnom postavení.

Po druhé existujú zľavy, ktorých poskytnutie sa viaže na podmienku, že zákazník sa bude v úplnom alebo podstatnom rozsahu svojich potrieb zásobovať od podniku v dominantnom postavení. Ide o „vernostné zľavy v zmysle judikatúry Hoffmann-La Roche“, inak nazývané „zľavy za exkluzivitu“.

Táto kategória nie je obmedzená na zľavy viazané na podmienku zásobovania sa v rozsahu 100 %, ale zahŕňa tiež zľavy viazané na podmienku, že zákazník sa v podstatnom rozsahu svojich potrieb zásobuje od podniku v dominantnom postavení. Takéto zľavy za exkluzivitu uplatňované podnikom v dominantnom postavení sú nezlučiteľné s cieľom neskreslenej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu, pretože sa nezakladajú – okrem výnimočných okolností – na nijakom ekonomickom plnení odôvodňujúcom túto finančnú výhodu, ale snažia sa odňať alebo obmedziť kupujúcemu možnosti výberu zdrojov svojho zásobovania a bránia iným výrobcam vstúpiť na trh.

Po tretie existujú ďalšie systémy zliav, pri ktorých poskytnutie finančného podnetu nie je priamo viazané na podmienku výhradného alebo takmer výhradného zásobovania sa od podniku v dominantnom postavení, ale kde mechanizmus poskytnutia zľavy môže mať aj vernosť podporujúci účinok. Táto kategória zliav zahŕňa najmä systémy zliav, ktoré závisia od dosiahnutia individuálnych cieľov predaja a ktoré nie sú zľavami za exkluzivitu, lebo neobsahujú nijaký záväzok exkluzivity alebo záväzok pokryť určité množstvo svojich potrieb prostredníctvom podniku v dominantnom postavení. Na účely preskúmania toho, či uplatnenie takejto zľavy predstavuje zneužitie dominantného postavenia, treba posúdiť všetky okolnosti, predovšetkým kritériá a podmienky poskytovania zliav, a preskúmať, či je cieľom tejto zľavy prostredníctvom výhody nezakladajúcej sa na nijakom ekonomickom plnení, ktoré by ju odôvodňovalo, zbaviť kupujúceho možnosti výberu zdrojov svojho zásobovania alebo mu túto možnosť obmedziť, brániť konkurentom vo vstupe na trh alebo posilniť dominantné postavenie skreslením hospodárskej súťaže.

(pozri body 72 – 78)

6. V oblasti hospodárskej súťaže kvalifikácia zľavy za exkluzivitu ako zneužitia nezávisí od analýzy okolností prejednávanej veci, ktorej cieľom je preukázať potenciálny účinok uzavretia trhu.

Teda podľa judikatúry je potrebné posúdiť všetky okolnosti len v prípade zliav za vernosť podporujúcim účinkom a nie v prípade zliav za exkluzivitu. Tento prístup je odôvodnený skutočnosťou, že zľavy za exkluzivitu, ktoré poskytuje podnik v dominantnom postavení, môžu vzhľadom na svoju povahu obmedziť hospodársku súťaž.

Schopnosť naviazať zákazníkov na podnik v dominantnom postavení je totiž vlastná zľavám za exkluzivitu. Skutočnosť, že podnik v dominantnom postavení poskytne zľavu ako protihodnotu za výhradné zásobovanie zákazníka alebo za zásobovanie zákazníka v podstatnom rozsahu jeho potrieb, znamená, že podnik v dominantnom postavení poskytne finančnú výhodu, ktorej cieľom je zabrániť zásobovaniu sa zákazníkov prostredníctvom konkurenčných výrobcov. Na účely zistenia toho, či má táto zľava za cieľ zabrániť zákazníkovi zásobovať sa od konkurentov, nie je preto potrebné preskúmať okolnosti prejednávanej veci. Účinok uzavretia trhu nevzniká len vtedy, ak je prístup konkurentov na trh znemožnený, ale aj vtedy, ak je tento prístup sťažený. Finančný podnet poskytnutý podnikom v dominantnom postavení s cieľom podnietiť zákazníka k tomu, aby sa nezásoboval, pokiaľ ide o časť jeho dopytu, ktorá je dotknutá podmienkou exkluzivity, prostredníctvom jeho konkurentov, môže vzhľadom na svoju povahu sťažiť prístup týchto konkurentov na trh. Existencia takéhoto podnetu však nezávisí od toho, či skutočne dôjde k zníženiu alebo zrušeniu zľavy v prípade porušenia podmienky exkluzivity, ktorej poskytnutie tejto zľavy podlieha. V tejto súvislosti totiž postačuje, že dominantný podnik vyvolá v zákazníkovi dojem, že by to tak bolo. Rozhodujúce sú okolnosti, ktoré by zákazník mohol očakávať v čase podania objednávok na základe toho, čo mu povedal podnik v dominantnom postavení, a nie skutočná reakcia dominantného podniku na rozhodnutie klienta zmeniť svoj zdroj zásobovania.

Navyše, je vlastné silnému dominantnému postaveniu, že pre veľký podiel dopytu neexistuje primeraná náhrada výrobku ponúkaného podnikom, ktorý má toto dominantné postavenie. Dodávateľ v dominantnom postavení je teda vo veľkej miere nevyhnutným obchodným partnerom. Z postavenia nevyhnutného obchodného partnera vyplýva, že zákazníci sa v každom prípade v istom rozsahu svojich nákupných potrieb zásobujú od podniku v dominantnom postavení (nesporný podiel).

Konkurent podniku v dominantnom postavení preto nemôže súťažiť v celkovom zásobovaní zákazníka, ale len v určitom množstve dopytu prevyšujúcom nesporný podiel (sporný podiel). Sporný podiel je tak tá časť nákupných potrieb zákazníka, s ktorými možno reálne prejsť ku konkurentovi podniku v dominantnom postavení v referenčnom časovom období. Poskytnutie zľavy za exkluzivitu podnikom v dominantnom postavení tak konkurentovi sťažuje dodávanie jeho vlastných produktov zákazníkom tohto podniku. Ak sa totiž zákazník podniku v dominantnom postavení bude zásobovať od konkurenta, čím poruší podmienku výhradného alebo takmer výhradného zásobovania sa, riskuje nielen stratu zliav na výrobky, s ktorými prešiel ku konkurentovi, ale aj všetkých zliav za exkluzivitu.

Na predloženie lákavej ponuky tak konkurentovi podniku v dominantnom postavení nestačí len ponúknuť lákavé podmienky na výrobky, ktoré môže on sám dodať zákazníkovi, ale musí tomuto zákazníkovi ponúknuť aj kompenzáciu za stratu zľavy za exkluzivitu. Na predloženie lákavej ponuky konkurent teda musí zľavu, ktorú podnik v dominantnom postavení poskytuje na všetky alebo takmer všetky nákupné potreby zákazníka vrátane nesporného podielu, rozdeliť len na sporný podiel. Poskytnutie zľavy za exkluzivitu nevyhnutným obchodným partnerom tak zo štrukturálneho hľadiska sťažuje možnosť konkurenta predložiť ponuku za lákavú cenu a mať tak prístup na trh. Poskytnutie zľavy za exkluzivitu umožňuje podniku v dominantnom postavení využiť svoju hospodársku silu v nespornom podiele dopytu zákazníka ako páku na zabezpečenie si aj sporného podielu, čím konkurentovi sťažuje prístup na trh.

Pri existencii takéhoto obchodného nástroja nie je potrebné vykonať analýzu konkrétnych účinkov zliav na hospodársku súťaž, ani preukázať príčinnú súvislosť medzi inkriminovanou praxou a konkrétnymi účinkami na trh.

Navyše, možný malý rozsah častí trhu dotknutých zľavami za exkluzivitu, poskytnutými podnikom v dominantnom postavení nie je takej povahy, že by vylúčil ich nezákonnosť, keďže kritérium citelného dosahu alebo prahovej hodnoty *de minimis* sa nezohľadňuje na účely uplatnenia článku 82 ES. Okrem toho zákazníci, ktorí sa nachádzajú v blokovanej časti trhu, musia mať možnosť využiť všetky stupne hospodárskej súťaže, ktoré sú na trhu možné, a konkurenti musia mať možnosť pôsobiť v normálnej súťaži na celom trhu a nie iba na jeho časti. Dominantný podnik preto nemôže odôvodniť poskytnutie zliav za exkluzivitu niektorým zákazníkom skutočnosťou, že konkurenti majú možnosť zásobovať ostatných zákazníkov. Rovnako tak podnik v dominantnom postavení nemôže odôvodniť poskytnutie zliav podmienených takmer výhradným zásobovaním sa zákazníka na určenom segmente trhu skutočnosťou, že tento zákazník si zachováva možnosť nakupovať svoje potreby v ostatných segmentoch od konkurentov.

(pozri body 80, 84 – 86, 88, 91 – 93, 103, 104, 116, 117, 132, 527)

7. Ekonomická analýza týkajúca sa posúdenia toho, či by zľavy mohli zabrániť vstupu konkurenta, ktorý by bol rovnako výkonný ako podnik v dominantnom postavení („as efficient competitor test“ alebo „test AEC“), na trh, vykonaná v napadnutom rozhodnutí, vychádza z okolnosti, podľa ktorej rovnako efektívny konkurent, ktorý sa snaží získať sporný podiel objednávok doteraz uspokojovaných podnikom v dominantnom postavení, ktorý je nevyhnutným obchodným partnerom, musí zákazníkovi ponúknuť kompenzáciu za zľavu za exkluzivitu, ktorú by zákazník stratil, keby nakupoval menej ako stanovuje podmienka o výhradnom alebo takmer výhradnom zásobovaní. Cieľom testu AEC je určiť, či konkurent rovnako efektívny ako podnik v dominantnom postavení, ktorý má rovnaké náklady ako tento podnik, môže v takom prípade pokryť svoje náklady.

Aj pokiaľ by na účely preukázania potenciálnych protisúťažných účinkov zliav za exkluzivitu bolo potrebné posúdenie okolností prejednávanej veci, nie je potrebné preukázať takéto účinky prostredníctvom testu AEC. Tento test umožňuje len overiť hypotézu, že prístup na trh bol znemožnený, a nie vylúčiť možnosť, že prístup na uvedený trh bol sťažený. Záporný výsledok samozrejme znamená, že pre rovnako efektívneho konkurenta je ekonomicky nemožné zabezpečiť si sporný podiel dopytu zákazníka. Aby totiž uvedený konkurent ponúkol zákazníkovi kompenzáciu za

stratu zľavy za exkluzivitu, bol by nútený predávať svoje výrobky za cenu, ktorá by mu neumožňovala pokryť ani náklady. Kladný výsledok však znamená len to, že rovnako efektívny konkurent môže pokryť svoje náklady. Neznamená to však, že tu neexistuje účinok uzavretia trhu. Mechanizmus vernostných zliav má totiž stále schopnosť sťažiť vstup konkurentov dominantného podniku na trh, hoci tento vstup nie je ekonomický nemožný.

(pozri body 141, 146, 150)

8. V oblasti hospodárskej súťaže prax nazývaná „čisté obmedzenia“, spočívajúca v poskytnutí, za určitých podmienok, platieb zákazníkom podniku v dominantnom postavení, aby oddialili, zrušili alebo nejakým spôsobom obmedzili uvedenie niektorých výrobkov konkurentov, môžu sťažovať prístup na trh pre tohto konkurenta a narušiť štruktúru hospodárskej súťaže. Realizácia každej z týchto praktík predstavuje zneužitie dominantného postavenia v zmysle článku 82 ES.

V prvom rade účinok uzavretia trhu nevzniká len vtedy, ak je prístup konkurentov na trh znemožnený, ale aj vtedy, ak je tento prístup sťažený. Ďalej na účely uplatňovania článku 82 ES je prípadne možné preukázanie protisúťažného cieľa a protisúťažného účinku navzájom zamieňať. Ak sa preukáže, že cieľom sledovaným správaním podniku v dominantnom postavení je obmedziť hospodársku súťaž, už toto správanie môže mať takýto účinok. Jediným záujmom, ktorý môže mať podnik v dominantnom postavení na cieľnom zabránení v uvádzaní na trh výrobkov vybavených určitým výrobkom určitého konkurenta, je však škodiť tomuto konkurentovi.

Napokon podnik v dominantnom postavení má osobitnú zodpovednosť nepoškodiť správaním, ktoré nemá nič spoločné s hospodárskou súťažou na základe kvality, efektívnu a neskreslenú hospodársku súťaž na spoločnom trhu. Poskytovanie platieb zákazníkom protihodnotou za uložené obmedzenia uvádzania na trh výrobkov vybavených výrobkom určitého konkurenta zjavne nespadá do hospodárskej súťaže na základe kvality.

Kvalifikácia čistého obmedzenia ako zneužitia závisí len od schopnosti obmedziť hospodársku súťaž, takže nevyžaduje preukázanie konkrétneho účinku na trh ani príčinnej súvislosti.

(pozri body 198, 201 – 207, 212)

9. V oblasti hospodárskej súťaže na odôvodnenie právomoci Komisie vzhľadom na medzinárodné právo verejné postačuje preukázať buď účinky považované za zneužívanie (okamžité, podstatné a predvídateľné), alebo ich uplatňovanie v Európskom hospodárskom priestore (EHP). Sú to teda alternatívne, a nie kumulatívne prostriedky.

Komisia nie je povinná preukázať existenciu konkrétnych účinkov na účely odôvodnenia svojej právomoci s ohľadom na medzinárodné právo verejné. Komisiu nemožno odsúdiť k pasívnemu postoju v prípade existencie hrozby pre štruktúru efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu a môže teda zasiahnuť aj v prípadoch, v ktorých k ohrozeniu nedošlo alebo zatiaľ nedošlo.

Na účely preskúmania toho, či sú účinky praxe zneužívania podstatné, nie je potrebné jednotlivo vnímať rôzne konania, ktoré sú súčasťou jediného a nepretržitého porušenia. Stačí naopak, aby jediné porušenie ako celok mohlo mať podstatné účinky. Podnikom totiž nemožno umožniť vyhýbať sa uplatňovaniu pravidiel hospodárskej súťaže kombinovaním viacerých konaní sledujúcich ten istý cieľ, z ktorých každé jednotlivo nemôže mať podstatný účinok v Únii, ale ktoré ako celok môžu mať takýto účinok.

Okrem toho zmeny v štruktúre trhu treba zohľadniť aj pri určení existencie podstatných účinkov v EHP. V tomto kontexte nielen vylúčenie konkurenta môže mať dôsledky pre štruktúru hospodárskej súťaže na spoločnom trhu, ale aj správanie spôsobilé oslabiť jediného významného konkurenta podniku v dominantnom postavení vo svetovom meradle, rovnako tak môže mať takéto dôsledky. Preto

potenciálne účinky správania podniku v dominantnom postavení, spočívajúce v zabránení prístupu jeho konkurenta k najdôležitejším predajným kanálom v celosvetovom meradle, sa musia považovať za podstatné z dôvodu potenciálnych účinkov na štruktúru efektívnej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.

Okrem toho uplatňovanie dotknutých postupov v Únii je postačujúce pre odôvodnenie právomoci Komisie s ohľadom na medzinárodné právo verejné. V prípade, keď zneužitie dominantného postavenia spočívalo v poskytnutí finančného podnetu s cieľom podnietiť zákazníka podniku v dominantnom postavení k oddialeniu uvedenia určitého výrobku vybaveného výrobkom konkurenta uvedeného podniku na trh na celom svete a keď túto podmienku, ktorou boli platby poskytnuté uvedeným podnikom podmienené, mal jeho zákazník uplatňovať na celom svete, vrátane EHP, bolo by neprirodzené obmedziť sa len na zohľadnenie uplatňovania dotknutých postupov samotným podnikom v dominantnom postavení. Treba naopak zohľadniť aj ich uplatňovanie zákazníkom takéhoto podniku. V tomto kontexte treba skutočnosť, že zákazník podniku v dominantnom postavení sa po určitý čas zdrží predaja určitého výrobku v EHP, považovať za realizáciu čistého obmedzenia.

(pozri body 236, 243, 244, 251, 252, 268, 270, 273 – 275, 301, 305 – 307)

10. V rámci správneho konania v oblasti hospodárskej súťaže v súlade s článkom 12 nariadenia č. 773/2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov 81 a 82 Zmluvy o ES, podnik, ktorému Komisia zaslala oznámenie o výhradách, stráca právo na vypočutie, ak o vypočutie nepožiadala v lehote stanovenej na predloženie písomných pripomienok.

(pozri body 323 – 326)

11. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 350 – 357, 623)

12. V oblasti hospodárskej súťaže prináleží Komisii rozhodnúť, akým spôsobom chce viesť vyšetrovanie a ktoré dokumenty musí získať, aby mala dostatočne komplexný obraz o veci. V dôsledku toho nie je potrebné ukladať Komisii povinnosť získať maximum dokumentov s cieľom zabezpečiť získanie všetkých potenciálnych dôkazov v prospech.

V prípade žiadosti o získanie viacerých dokumentov má Komisia mieru voľnej úvahy na rozhodnutie o tom, či je potrebné získať predmetné dokumenty. Účastníci konania nemajú bezpodmienečné právo na to, aby Komisia získala určité dokumenty, lebo Komisii prináleží rozhodnúť o spôsobe, akým bude viesť vyšetrovanie vo veci.

Za určitých okolností môže existovať povinnosť Komisie získať určité dokumenty na žiadosť podniku, ktorý je predmetom vyšetrovania. Takáto povinnosť Komisie však musí byť obmedzená len na výnimočné okolnosti.

V tomto rámci je však potrebné zvážiť povinnosť Komisie prešetriť vec náležite a nestranne na jednej strane a právomoc Komisie rozhodnúť o spôsobe, akým chce viesť svoje prešetrovanie a vynakladať svoje prostriedky s cieľom účinne zabezpečiť dodržiavanie práva hospodárskej súťaže na druhej strane.

Povinnosť Komisie získať určité dokumenty na žiadosť podniku tak musí okrem podmienky žiadosti podanej v tomto zmysle počas správneho konania podliehať aspoň nasledujúcim štyrom kumulatívnym podmienkam.

Po prvé takáto povinnosť podlieha predovšetkým podmienke, že pre dotknutý podnik je skutočne nemožné získať predmetné dokumenty alebo ich sprístupniť Komisii. Dotknutému podniku tak prináleží, aby preukázal, že podnikol všetky kroky k získaniu predmetných dokumentov a/alebo k získaniu povolenia použiť ich vo vyšetrovaní Komisie.

Po druhé prináleží dotknutému podniku, aby čo možno najpresnejšie identifikoval dokumenty, o ktorých získanie žiada Komisiu, čoho predpokladom je spolupráca zo strany tohto podniku.

Po tretie povinnosť Komisie získať určité dokumenty na žiadosť podniku, ktorý je predmetom vyšetrovania, ďalej podlieha podmienke, že predmetné dokumenty majú pravdepodobne podstatný význam pre obhajobu dotknutého podniku. Komisia má voľnú mieru úvahy na rozhodnutie, či význam údajných dôkazov v prospech odôvodňuje, aby ich získala, a môže napríklad zamietnuť žiadosť z dôvodu, že potenciálne dôkazy v prospech sa týkajú otázok, ktoré nie sú hlavným predmetom konštatovaní potrebných na preukázanie porušenia.

Po štvrté Komisia môže takisto zamietnuť žiadosť najmä vtedy, ak je množstvo predmetných dokumentov neprimerané významu, ktorý tieto dokumenty môžu mať v rámci vyšetrovania. V tomto kontexte Komisia môže prípadne zohľadniť skutočnosť, že získanie a analýza predmetných dokumentov môže podstatným spôsobom oneskoriť vyšetrenie veci. Komisia je oprávnená zvážiť množstvo požadovaných dokumentov a oneskorenie, ktoré by získanie a preštudovanie týchto dokumentov mohlo spôsobiť pre prešetrenie veci na jednej strane a úroveň potenciálnej relevantnosti na obhajobu podniku na druhej strane.

(pozri body 360 – 362, 371, 373 – 378, 380, 382)

13. V oblasti hospodárskej súťaže v systéme zliav za exkluzivitu a v prípade neexistencie formálnej podmienky exkluzivity Komisia neporušuje zásadu právnej istoty, keď zohľadňuje prognózy zákazníka podniku v dominantnom postavení, aby preukázala vlastné správanie uvedeného podniku, ak nie sú tieto prognózy neprimerané.

(pozri body 521 – 523, 525)

14. V rámci správneho konania v oblasti hospodárskej súťaže článok 19 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 stanovuje, že Komisia môže klásť otázky každej fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá s tým súhlasí, s cieľom získať informácie týkajúce sa predmetu vyšetrovania. Článok 3 nariadenia č. 773/2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov 81 a 82 Zmluvy o ES, podmieňuje tieto výsluchy dodržaním určitých formálnych ustanovení.

Pôsobnosť týchto ustanovení sa však nevzťahuje na všetky vypočúvania týkajúce sa predmetu vyšetrovania Komisie. Treba totiž rozlišovať medzi formálnymi výsluchmi vykonávanými Komisiou podľa uvedených ustanovení a neformálnymi vypočúvaniami.

Komisia má diskrečnú právomoc rozhodnúť sa, či vypočúvanie podlieha formálnym náležitostiam článku 3 nariadenia č. 773/2004. Uvedené ustanovenia sa tak neuplatňujú na všetky vypočúvania týkajúce sa predmetu vyšetrovania, ale len na prípady, v ktorých je cieľom Komisie získať informácie v prospech aj v neprospech, o ktoré sa bude môcť oprieť ako o dôkazy vo svojom rozhodnutí, ktorým sa ukončí dané vyšetrovanie.

Ak má Komisia v úmysle použiť vo svojom rozhodnutí dôkaz v neprospech, ktorý získala počas neformálneho vypočúvania, musí tento dôkaz sprístupniť podnikom, ktorým je adresované oznámenie o výhradách, a prípadne vyhotoviť na tento účel písomný dokument, ktorý má byť vložený do spisu.

Komisia však môže použiť informácie získané počas neformálneho vypočúvania najmä na získanie presvedčivejších dôkazov, pričom informácie získané počas neformálneho vypočúvania nesprístupní dotknutému podniku.

Zo zásady riadnej správy vecí verejných môže v závislosti od konkrétnych okolností daného prípadu vyplynúť Komisii povinnosť zachytiť vyhlásenia, ktoré získala v rámci stretnutí alebo telefonických rozhovorov. V tejto súvislosti existencia povinnosti Komisie zachytiť informácie prijaté počas stretnutí alebo telefonických rozhovorov, ako aj povaha a rozsah takejto povinnosti závisia od obsahu týchto informácií. Komisia je povinná vyhotoviť v spise, ku ktorému majú dotknuté podniky prístup, primeranú dokumentáciu o podstatných aspektoch týkajúcich sa predmetu vyšetrovania. Tento záver platí pre všetky okolnosti, ktoré majú určitý význam a objektívnu súvislosť s predmetom vyšetrovania nezávisle od ich priťažujúcej alebo poľahčujúcej povahy.

(pozri body 613 – 617, 619, 620)

15. V oblasti hospodárskej súťaže nie je preto potrebné zaviesť všeobecné pravidlo, podľa ktorého samotné vyhlásenie tretieho podniku, v ktorom sa uvádza, že podnik v dominantnom postavení prijal určité správanie, nemôže nikdy postačovať na preukázanie skutočností predstavujúcich porušenie článku 82 ES. Samotné zavedenie všeobecného pravidla predstavuje výnimku zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. V prípade podniku, ktorý vyhlási, že sa zúčastnil na karteli nezlučiteľnom s článkom 81 ES, je takéto pravidlo odôvodnené, keďže podnik, ktorý je predmetom vyšetrovania alebo ktorý žiada Komisiu o imunitu alebo o zníženie výšky pokuty, môže mať tendenciu zľahčovať svoju vlastnú zodpovednosť za porušenie a zdôrazňovať zodpovednosť ostatných podnikov.

Situácia je odlišná, pokiaľ ide o vyhlásenia tretieho podniku, ktorý je v podstate svedkom. V prípadoch, v ktorých sa nezdá, že tretí podnik má akýkoľvek záujem na neoprávnenom obvinení podniku v dominantnom postavení, môže byť samotné vyhlásenie tretieho podniku v zásade postačujúce na preukázanie existencie porušenia.

(pozri body 722 – 725)

16. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 1564 – 1591)

17. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 1598)

18. Pokiaľ ide o otázku, či k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže došlo úmyselne alebo z nedbanlivosti, a preto zaň možno uložiť pokutu podľa článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, je táto podmienka splnená tým, že dotknutý podnik nemôže nevedieť o protisúťažnej povahe svojho konania, či už si uvedomoval porušovanie súťažných pravidiel Zmluvy alebo nie.

Podnik si je vedomý protisúťažnej povahy svojho konania, ak pozná podstatné skutočnosti odôvodňujúce jednak konštatovanie o existencii dominantného postavenia na dotknutom trhu a jednak posúdenie Komisie o zneužívaní tohto postavenia.

Keďže súdy Únie opakovane odsúdili vykonávanie postupov podnikom v dominantnom postavení, ktoré spočívali v poskytovaní finančných podnetov, ktoré závisia od podmienok exkluzivity, a keďže kvalifikovanie praktík nazvaných „čisté obmedzenia“ ako zneužívanie nemožno považovať za nové, podnik v dominantnom postavení, ktorý vykonával takéto praktiky nemôže nevedieť o protisúťažnej povahe svojho správania.

Ak sa dokáže, že podnik v dominantnom postavení vykonával celkovú protisúťažnú stratégiu a že sa snažil utajiť protisúťažnú povahu svojho správania, pokiaľ ide o jeho vzťahy s niektorými podnikmi, je možné dospieť k záveru, že k porušeniu došlo prinajmenšom z nedbanlivosti.

(pozri body 1601 – 1603)

19. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 1609 – 1612, 1643)

20. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 1614, 1615, 1619)

21. Podľa článku 23 ods. 3 nariadenia č. 1/2003 pri stanovení sumy pokuty sa zohľadní okrem závažnosti aj doba trvania porušovania. V tomto rámci skutočný dopad porušenia na trh v zásade nie je povinným faktorom, ale len jednou z okolností relevantných na účely posúdenia závažnosti porušenia a stanovenia výšky pokuty. Navyše faktory týkajúce sa cieľa správania môžu mať na účely stanovenia výšky pokuty väčší význam ako faktory týkajúce sa jeho následkov.

Keď Komisia stanovuje časť hodnoty predaja, ktorá sa má zohľadniť v závislosti od závažnosti, podľa bodu 22 usmernení k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003, nemusí zohľadniť neexistenciu skutočného dopadu ako poľahčujúceho faktora, ak uvedená časť je odôvodnená inými skutočnosťami schopnými ovplyvniť určenie závažnosti.

Ak na druhej strane Komisia považuje za vhodné zohľadniť skutočný dopad porušenia na trh na účely zvýšenia tejto časti, musí predložiť konkrétne, presvedčivé a dostatočné dôkazy umožňujúce posúdiť skutočný vplyv, ktorý porušenie mohlo mať na hospodársku súťaž na tomto trhu.

(pozri body 1622, 1624, 1625)